

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **ABAKUS CZ s.r.o.**, se sídlem Zahradní 225, Písek, zastoupená Mgr. Pavlem Jakimem, advokátem se sídlem Velké náměstí 119, Písek, proti žalovanému: **Finanční úřad v Písku**, se sídlem Nábřeží 1. Máje 2259, Písek, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 1. 2008, č. j. 10 Ca 221/2007 - 15

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 8. 1. 2008, č. j. 10 Ca 221/2007 - 15 zamítl žalobu, kterou se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala podle ust. § 82 a násl. s. ř. s. určení, že zásah žalovaného (dále jen „finanční úřad“), tj. nejednání se zmocněným zástupcem, byl nezákonný, a dále vyslovení zákazu finančnímu úřadu, aby v porušování jejích práv pokračoval. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že do spisu daňového subjektu po prohlášení konkursu na jeho majetek může nahlížet pouze správce konkursní podstaty a nikoliv úpadce či osoba jím zmocněná. V daném případě se tedy nejednalo o nezákonný zásah do subjektivních práv stěžovatelky, neboť po prohlášení konkursu na její majetek nemůže vykonávat práva a plnit povinnosti, která přešla na správce konkursní podstaty.

V kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že rozsudek napadá z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s., tj. pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatelka vyjádřila v kasační stížnosti nesouhlas se závěry krajského soudu a uváděla, že i po prohlášení konkursu zůstala daňovým subjektem a podle § 23 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) je oprávněna nahlédnout do spisů týkajících se jejích daňových povinností. Nejednáním se zplnomocněným zástupcem stěžovatelky došlo k nezákonnému zásahu do osobnostního práva. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil.

Finanční úřad se ve vyjádření ztotožnil s právním názorem krajského soudu a poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2007, č. j. 5 Aps 4/2007 – 94, který řešil obdobný případ. Podle názoru finančního úřadu nebyla stěžovatelka na svých právech zkrácena, a proto navrhl, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Jak vyplývá ze správního spisu dne usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 4. 2006 č. j. 12 K 10/2006 - 62 byl na majetek stěžovatelky prohlášen konkurz a správcem konkurzní podstaty byl ustanoven JUDr. Jiří Jaroušek. Poté dne 31. 10. 2007 na finanční úřad se dostavil daňový poradce Ing. František Mejta (dále jen „daňový poradce“) a předložil plnou moc, která mu byla udělena téhož dne jednatelkou stěžovatelky Ing. Lenkou Rosolovou. Tato plná moc zmocňovala daňového poradce ke všem úkonům před správcem daně, které se netýkají nakládání s majetkem konkursní podstaty. Na základě plné moci daňový poradce požadoval, aby mu správce daně umožnil nahlédnout do daňového spisu stěžovatelky. Tomuto požadavku finanční úřad nevyhověl, o čemž byl pořízen úřední záznam.

Protože se stěžovatelka podanou žalobou domáhala ochrany před nezákonným zásahem a v kasační stížnosti namítala nesprávné právní posouzení věci krajským soudem, bylo třeba zkoumat, zda postup finančního úřadu mohl být nezákonným zásahem.

Podle ust. § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu, trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování.

Pod pojmem zásah se rozumí velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednáání nápravy), zajišťovací úkony atd. Jedná se tedy obecně o úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují. Tyto osoby jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu. Kromě neformálnosti zásahu je neformální i donucení v případě jeho nerespektování. O nezákonný zásah se nemůže jednat, plní-li správní orgán své úkoly v rámci své pravomoci způsobem, který zákon umožňuje, resp. přímo stanoví.

O zásah ve smyslu ust. § 82 s. ř. s. se pojmově jedná tehdy, jestliže lze tvrdit, že tvrzeným zásahem byl žalobce přímo zkrácen na svých právech a v tomto případě by také soud mohl správnímu orgánu zakázat, aby v porušování práva žalobce pokračoval a přikázal, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem (§ 87 odst. 2 s.ř.s.). To znamená, že mezi tvrzeným zásahem a tvrzeným porušením práv musí existovat bezprostřední vztah. Smyslem soudního přezkumu zásahu ve smyslu citovaného ustanovení je totiž zamezit v pokračování porušování práv, což znamená, že efektivní ochranou může být pouze takové rozhodnutí soudu, které se bezprostředně projeví v právní sféře žalobce. Proto také soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.), a nikoliv, jak je jinak

typické pro správní soudnictví, na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

V případě neumožnění nahlédnout do spisu daňovému poradci stěžovatelky se však o nezákonný zásah zasahující do jejích subjektivních práv nejednalo, protože neumožnění nahlédnout do daňového spisu jiné osobě než stěžovatelce nezákonným zásahem z povahy věci ani být nemůže. Tímto úkonem, ani v jeho důsledku, k výše uvedeným narušením nedochází a nelze rovněž ani konstatovat existenci vztahu mezi zásahem a tvrzeným porušením stěžovatelčích práv. Stěžovatelka není ani přímo zkrácena na svých právech a ani není vystavena žádnému reálnému omezení. Pokud tedy krajský soud dospěl k závěru, že se v daném případě nejednalo o nezákonný zásah, je tento závěr v souladu se zákonem.

K otázce, zda lze platně udělit plnou moc k zastupování v daňovém řízení s ohledem na prohlášení konkursu, Nejvyšší správní soud uvádí, že prohlášením konkursu přechází oprávnění nakládat s majetkem podstaty na správce konkursní podstaty. Vliv konkursního řízení na daňové řízení se tedy projevuje mimo jiné právě v účincích prohlášení konkursu stanovených v ust. §14 odst. 1 písm. h) zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kdy v důsledku prohlášení konkursu zanikne plná moc udělená úpadcem podle ust. § 10 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků pro daňové řízení a dotýká-li se daňové řízení jakýmkoliv způsobem majetku, který spadá do konkursní podstaty, je nutné na případné zmocnění udělené jinou osobou než správcem konkursní podstaty pohlížet jako na zmocnění neúčinné. V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvádí, že i po prohlášení konkursu stěžovatelce jako daňovému subjektu nic nebrání nahlížet do svého daňového spisu. Nemůže však k tomuto úkonu zmocnit třetí osobu.

Krajský soud se tedy nedopustil stěžovatelkou namítané nezákonnosti, a to ani použitím nesprávného právního předpisu či nesprávné právní normy, ani nesprávným posouzením právní otázky ani chybnou interpretací zákona.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 1 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelka v řízení úspěch neměla a finančnímu úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu